

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPORTEURS over het ontwerp van wet tot vast-
stelling van de begroting van uitgaven, ten behoeve
van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1921.
(217)

Door verschillende leden werd bij het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp betoogd, dat de jongste oorlog heeft bewezen, van hoe geringe waarde forten zijn. Zij zouden het daarom beter achten geene gelden meer aan nieuwe werken te besteden.

Andere leden vonden in dit wetsontwerp aanleiding den Minister inlichtingen te vragen aangaande de bruikbaarheid van de vestingen, welke wij thans hebben, daar zij vreesden, dat die in sterke mate verouderd waren.

Aldus vastgesteld den 2den Februari 1921.

WITTERT VAN HOOGLAND.
GEERTSEMA.
VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.
VAN DER FELTZ.
FOKKER.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. naturalisatie van H. J. ADAMS en 405 anderen (325);
- 2°. naturalisatie van F. M. BACKELANDT en 41 anderen (334);
- 3°. naturalisatie van E. THEN BERGH en 18 anderen (342).

Bij het afdelingsonderzoek van deze wetsontwerpen had het de aandacht getrokken, dat in de Memoriën van Toelichting nu eens vermeld wordt, dat de aanvrager bij naturalisatie het *Duitsche* Staatsburgerschap, dan weder dat hij het *Saksische*, het *Pruisische*, het *Oldenburgsche* Staatsburgerschap verliest of verloren heeft. Kan men het eene bezitten zonder het andere? Zoo neen, kan men dan het eene verliezen zonder tevens het andere te verliezen? Uit deze ongelijksortige toelichting zou rechtsonzekerheid kunnen voortvloeien.

Ernstige bezwaren werden aangevoerd tegen de naturalisatie van dengeen, wiens wetsontwerp onder n°. 682 vervat is in de groep onder n°. 325. Blijkens de door de Regeering overgelegde stukken heeft deze verzoeker zich in 1892 in Duitschland gevestigd, allereerst ten einde aldaar aan eenige hoogeschoolen te studeeren, en daarna, na voltooiing zijner studies, definitief metterwoon. Hij huwde eene *Duitsche* vrouw, verzocht en verkreeg in 1914, na het uitbreken van den oorlog, naturalisatie als *Duitscher*, en verbond zich, na ontbinding van zijn huwelijk, in 1919, andermaal met eene *Duitsche* vrouw in den echt.

Ter toelichting van zijn verzoek deelt hij mede, de *Duitsche* naturalisatie destijds niet gezocht te hebben uit sympathie voor *Duitschland*, maar wijl men hem daarvan allerlei voordeelen had voorgespiegeld. Daarvan had hij thans „veel berouw”. Maar zijne verdere verklaring, dat „hij zich nog geheel *Nederlander* gevoelt”, komt toch in een bijzonder licht te staan door de bijvoeging, dat hij meent, na herkrijging van het *Nederlandschap*, beter in staat te zijn zijne woning in *Beieren* en verdere in *Duitschland* gelegen onroerende goederen te beschermen en deswege op spoed te mogen aandringen. Kennelijk is hij voornemens zijn wonen in *Duitschland* onmiddellijk na de naturalisatie te hervatten en spiegelt hij

zich van deze wisseling van nationaliteit andermaal voordeelen (waaronder, indien men dezerzijds goed was ingelicht, ook overwegend fiscale) voor.

Deze motieven nu zijn, naar de meening van verschillende leden, niet alleen niet voldoende om de naturalisatie toe te staan, zij pleiten veeleer voor weigering. Onze nationaliteit is te goed om luchtig te worden uit- en aangetrokken, al naar mate men daar materieel belang in ziet.

Vastgesteld den 5den Februari 1921.

VAN DER HOEVEN.
VAN EMBDEN.
DE BOER.
VAN HOUTEN.
VAN LANSCHOT.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPORTEURS over het ontwerp van wet tot vast-
stelling van de begroting van inkomsten en uitgaven
van het *Zuiderzeefonds* voor het dienstjaar 1921.
(274)

Het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen, gaf velen leden aanleiding er op aan te dringen voorloopig niet verder te gaan met de drooglegging der *Zuiderzee*.

Door hen werd gewezen op de door mr. dr. ANT. VAN GIJN, in de *Haagsche Post* van 18 December 1920, bladz. 2060, gepubliceerde berekening, volgens welke op de droogmaking der *Zuiderzee* een verlies zal worden geleden van bijna een milliard. Wel is mr. VISSERING daartegen opgekomen in het *Algemeen Handelsblad* van 10 en 11 Januari 1921, maar hij moest toch erkennen, dat, in afwijking van de aanvankelijk geraamde uitgaaf van 7 miljoen gulden per jaar, het werk thans wel eene jaarlijksche uitgaaf van 14 miljoen gulden zou kunnen vorderen.

Aangezien de Staatsbegroting voor 1921 sluit met een tekort van 280 miljoen gulden, achtten de leden hier aan het woord het onverantwoordelijk thans met deze werken voort te gaan en dit te meer, daar alles — materialen, werkloonen enz. — zooveel duurder is geworden, dan bij de oorspronkelijke raming was berekend. Zij wilden dus geene nieuwe gelden voor dit doel beschikbaar stellen en zouden gaarne het geheele werk voor vijf jaren uitgesteld zien.

Andere leden wenschten een dergelijk uitstel niet, maar drongen toch op de grootst mogelijke zuinigheid in dezen aan.

Gaarne zou men nog van den Minister de stellige verzekering ontvangen, dat de ondervinding tot heden opgedaan, geen grond oplevert voor de vrees, dat aan de drooglegging van de *Zuiderzee* niet meerdere of andere technische moeilijkheden zullen zijn verbonden dan aanvankelijk werd vermoed.

Aldus vastgesteld den 2den Februari 1921.

WITTERT VAN HOOGLAND.
GEERTSEMA.
VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.
VAN DER FELTZ.
FOKKER.